IRTI HUUMEISTA RY

Kannabislausunto tiivistettynä
Sami Räsänen

Lakivaliokunta 30.11.2021

Tiivistelmä Irti Huumeista ry:n lausunnosta:

- Lakimuutosta ei tarvita.
- Huumetilanne on huolestuttava: Sekakäyttö on yleistä.
- Kannabis ei ole vaaraton, käytöllä erityishaittoja nuorille.
- Aloitteessa esitetyt hallussapitomäärät ovat suuria.
- Aloite on ristiriidassa tuoreen päihde- ja riippuvuusstrategian kanssa eikä tue itsemurhien ehkäisyohjelmaa tai mielenterveysstrategiaa.
- Aloite on ristiriidassa suhteessa nykyiseen päihdehuolto- ja mielenterveyslakiin.
- Kansainväliset esimerkit ja -tutkimukset eivät puolla väitettyjä hyötyjä.

Kannabiksen laillistamisen vaikutukset Coloradossa:

- 12-vuotiaiden käyttö **lisääntyi 58%, aikuisten 94%.**
- Kannabikseen liittyvät **ensiapukäynnit lisääntyivät 50%.**
- Itsemurhan tehneiden seulonnoista kannabista käyttäneiden osuus nousi 10%.
- **Opioideista johtuvat yliannostuskuolemat eivät vähentyneet.**
- Kannabiksen havaittiin lisäävän infarktiriskiä sekä aiheuttavan solumuutoksia keuhkoissa. (Verrattavissa syövän esiasteeseen.)
- Käytön havaittiin altistavan mielenterveyden häiriöiden puhkeamiselle.
  - Yhteys skitsofrenian ja masennuksen puhkeamiseen.
  - Neurologiset ja kognitiiviset haasteet.
- Kannabista käyttävien nuorten syrjäytymisriski osoittautui huomattavaksi.
- Kannabista käyttäneiden aiheuttamat **liikennekuolemat kaksinkertaistuivat.**

Portugalin malli

- Huumeidenkäytön dekriminalisointi v.2001.
  - Huumeiden käyttö on silti kiellettyä.
  - Seuraukset eivät ole rikosoikeudellisia, vaan hallinnollisia.
- Palvelurakenteen täydellinen uudistus:
  - Virkavalta pidättää käyttäviä henkilöitä edelleen.
  - Hoitopaikkoja ja keinoja lisättiin ja uudistettiin.
- Seuraamuslautakunnat arvioivat käyttävän tilanteen ja seuraukset.
  - Seurauksia voivat olla: hoitoonohjaus, varoitus, yhdyskuntapalvelu, tiettyjä paikkoja koskeva lähestymiskielto, matkustuskielto, **sosiaalitukien menetys** tai **rahallinen sakko** (ei määrätä huumeriippuvaisille).

Suhde kansallisiin ja kansainvälisiin strategioihin

- Päihde- ja riippuvuusstrategia sekä mielenterveysstrategia pyrkivät vähentämään päihteiden käyttöä ja siitä aiheutuvia haittoja sekä lisäämään mielenterveyttä ja hyvinvointia.

- Euroopan huumausainestrategia tavoittelee huumausaineiden kysynnän, riippuvuuksien sekä niihin liittyvien sosiaalisten ja terveydellisten haittojen vähentämistä.

Eu:n huumausainestrategia (2021-2025).
Päihde- ja riippuvuusstrategia, yhteiset suuntaviivat vuoteen 2030. 2021. Sosiaali- ja terveysministeriö.

Irti Huumeista ry:n kanta ja perustelut

Kansalaisaloitteen suhde viranomaisiin

- Aloitteessa ehdotettu kasvatusmäärä koskee neljää kukkivaa kasvia, mutta epäselväksi jää, koskeeko laki myös kannabiksen taimia.
- Myynti, maastavienti ja maahantuonti olisi edelleen laitonta.
- Suhde alaikäisiin ja lastensuojelullisten tarpeiden korostuminen.
- Valvonta sivullisten hyvinvoinnin turvaamiseksi on haasteellista.
- Omakasvatus vie pohjan valtiolle koituvista hyödyistä.
- Viranomaisresursseja tarvittaisiin edelleen valvomaan hallussapitomäärien ja kasvatettujen kasvien lainmukaisuuksia.

Lausunto 1/2:

- Nykyinen kahden raiteen malli mahdollistaa rankaisemistoimenpiteistä luopumisen ja hoitoon ohjauksen (Rikoslaki 50. luku 7§). *(Depenalisaatio)*
  - Rankaisematta jättämistä suositaan, kannabiksesta harvoin sanktioita.
- Puhuttelumenettelystä ei tule rikosrekisterimerkintää, eikä vaikuta kielteisesti tulevaisuuteen, H-merkintä on myytti.
  - Rikosrekisteriin vain tuomitut rikokset.
- Kannabista käytetään usein sekakäytettynä, ei poistaisi alkoholin tai muiden huumeiden käyttöä tai niistä aiheutuvia haittoja.
  - Haitat erityisesti nuorille merkittäviä.

Lausunto 2/2:

- Virkavaltaa tarvittaisiin edelleen valvomaan maahantuontia ja -vientiä, myyntiä, tuotekehittelyä sekä hallussapitomääriä.
  - Lisähuomiona liikenneturvallisuuden mahdollinen heikkeneminen (Coloradon esimerkki).
- Lasten, eläinten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien suojelu olisi haastavaa.
  - Riski esim. lastenhoitoon päihtyneenä, lasten mahdollinen altistuminen ym. (Coloradon esimerkki)
- Kannabista käytetään useimmiten itse kasvatettuna tai kaverilta saatuna, katukaupan osuus on vähäistä.
  - Käyttö todennäköisesti lisääntyisi, jos saatavuutta helpotettaisiin.

Lue lisää www.irtihuumeista.fi

#IRTIHUUMEISTA
#KIINNIELÄMÄSSÄ
#HYVÄKIERTOON
#YHDESSÄENEMMÄN
#IHMISARVOISTAELÄMÄÄ

